

§ 184 E-förslagsvar, gör Nygatan till huvudväg för kollektivtrafiken (Sbn/2023:504)

Ärendebeskrivning

Ett e-förslag om att göra Nygatan till huvudväg för kollektivtrafiken har lämnats in den 19 juni 2023 till kommunen. Förslaget överlämnades till samhällsbyggnadsnämnden för handläggning och återrapporteras till kommunfullmäktige.

E-förslaget

Medborgaren skriver att Nygatan skulle bli huvudvägen för att bussarna bromsa och gasa vid varje väg är inte ens miljövänlig och under vintertiden är det svårare att komma fram. Eftersom det finns fler bussar som använda Nygatan upp till sjukhuset och bussen är större än en personbil och behöver mer bränsle och har mer utsläpp än en personbil och dessutom skulle man ge kollektivtrafiken företräde och sen personbilar

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Beskrivning av Nygatan

Nygatan är en lokal kommunal väg från Strandgatan till Sjukhusvägen, se bifogad karta A. Nygatan har trottoar på båda sidor i hela sin 1,3 km längd. Av de 16 övergångsställen är fyra hastighetsbegränsad.

Ur ett funktionellt perspektiv kan Nygatan delas:

- *Strandgatan till Centralesplanaden* – som en del av stadens livliga handelscentrum. Mitt på denna vägsträcka ligger Örnparkens bussresecentrum. Norr om Örnparken till Centralesplanaden Nygatan ligger delvis en bussgata.
- *Centralesplanaden och Örnsköldsviks sjukhus* – här passerar Nygatan Örnsköldsviksskolan och Nola sporthall och Gymnasiskola samt ett flertal lägenhetshus.

Vägkaraktären har formats under mera än 100 år. Nygatan överensstämmer inte med moderna VGU (väg och gators utformning) standarder till exempel för korsningars siktlinjer.

Nygatans befintliga trafiksituation

Nygatan har en viktig lokal knutpunktsfunktion för centrala Örnsköldsvik:

- Det finns ett stort antal fotgängare och en del cyklister - speciellt till och från skolorna - även till lokala kaféer, klubbar och kyrkor.
- Som busskorridor viktig för både tätorts- och landsbygdsbussar.

Samhällsbyggnadsnämnden

2023-12-14

2 (3)

§ 184 (forts.)

- Övrig fordonstrafik på cirka 10 000 fordon/dygn är till största delen till skolor, närboende och företag som lokal destinationer.
- Det finns också ett stort antal aktiva trafikanter - de som går och cyklar längs och över vägen.

Analys av fordonstrafik från informationsdatabas visar en normal körhastighet på 30 km/t. Medelhastigheten är 23 km/t och karta B visar hur medelhastigheten varierar längs Nygatan. Analys av STRADA (Transportstyrelsens Swedish Traffic Accident Data Acquisition) databasen visar att majoriteten av olyckorna involverar fotgängare med 80 % under perioder med snö och is.

Nygatan som huvudväg har flera konsekvenser

Denna status skulle gälla all fordonstrafik, inte bara bussar. Att utesluta enkelriktade gator och Centralesplanaden (E4) trafiksignals högerregel skulle inte längre gälla

- norrgående vid sju vägkorsningar
- södergående vid sex korsningar.

Det är rimligt att anta att konsekvenserna av ett avlägsnande av högerregel kommer

- Öka fordonshastigheten på Nygatan för alla fordon. Det kan gynna busstrafiken.
- Nygatan blir mer attraktiv för genomtrafik som ett alternativ till E4:an i tider med hög trafikefterfrågan.
- Högre fordonshastigheter och mer fordonstrafik med högre hastigheter gör området mindre attraktivt och mer förorenat.
- Nygatan blir farligare för aktiva trafikanter - de som går och cyklar.

Slutsats

Samhällsbyggnadsförvaltnings slutsats är att:

- Investeringar i vägutformning måste vara en del av varje förändring av vägstatus. Detta måste minst säkerställa hastighetsbegränsande övergångsställen på tolv platser.
- Ingen förändring av vägstatus bör göras inför planerade vägavstängningar i samband med Trafikverkets byggande av en ny cirkulationsplats vid v352 Björnavägen/E4.

Prövning av barnets bästa

En enklare bedömning har gjorts. Barn och ungdomar är 40 % av alla bussresenärer i Örnsköldsviks kommun. Som sådana skulle de dra nytta av en kortare bussresa. Ökade trafikmängder och högre fordonshastigheter på Nygatan skulle dock vara en betydande skadlig effekt. Specifikt för att öka sannolikheten och svårighetsgraden av skador i trafikolyckor. Sammantaget anses förslaget, isolerat, inte vara i barns och ungdomars bästa.

Beslutet skickas till: Förslagsställare, kommunfullmäktige

Samhällsbyggnadsnämnden

2023-12-14

3 (3)

§ 184 (forts.)

Beslutsunderlag

- E-förslag, gör Nygatan till huvudväg för kollektivtrafiken daterat 19 juni 2023
- Samhällsbyggnadsförvaltningens beslutsförslag, daterat 27 november 2023
- Bilaga: Karta A: Nygatan, centrala Örnsköldsvik och Karta B: Nygatan genomsnittlig fordons hastighet, daterad 27 november 2023

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden avslår medborgarförslaget gör Nygatan till huvudväg för kollektivtrafiken.

Beslutet skickas till: Förslagsställare, kommunfullmäktige
